

Individuali veikla pagal pažymą, apskaitos dokumentai bei jų pildymas

VMI prie FM
Mokesčių informacijos departamentas
2014 m.

Seminaro planas

- Gyventojų, vykdančių individualią veiklą pagal pažymą, buhalterinė apskaita
- Pajamas pagrindžiantys apskaitos dokumentai
- Išlaidas pagrindžiantys apskaitos dokumentai
- Apskaitos dokumentų saugojimas

Gyventojų, vykdančių individualią veiklą pagal pažymą, buhalterinė apskaita

- Visi individualią veiklą (toliau – IV) vykduojantys gyventojai privalo tvarkyti savo vykdomos veiklos buhalterinę apskaitą.
- Šie gyventojai turi vadovautis **Gyventojų, besiverčiančių individualia veikla (išskyrus įsigijusius verslo liudijimus), buhalterinės apskaitos taisyklėmis.**

Pajamas pagrindžiantys apskaitos dokumentai

Gyventojas, besiverčiantis IV (išskyrus notarus, antstolius ir advokatus), **privalo naudoti** tokius apskaitos dokumentus:

- sąskaitą faktūrą;
- PVM sąskaitą faktūrą;
- kasos aparato kvitą;
- kitus apskaitos dokumentus (mokėjimo pavedimus, pinigų priėmimo kvitus ir pan.).

Pajamas pagrindžiantys apskaitos dokumentai

- Gyventojas – ne PVM mokėtojas, nenaudojantis kasos aparato, pardavęs prekę ar suteikęs paslaugą, kiekvienam klientui **privalo** išrašyti sąskaitą faktūrą.
- Gyventojas – PVM mokėtojas, išrašo PVM sąskaitą faktūrą.

Pajamas pagrindžiantys apskaitos dokumentai

- Gyventojas, privalantis naudoti kasos aparata, privalo kiekvienam pirkėjui išduoti:
- kasos aparato kvitą,
- o pirkėjo prašymu ir
- sąskaitą faktūrą (ne PVM mokėtojas), PVM sąskaitą faktūrą (PVM mokėtojas).

Pajamas pagrindžiantys apskaitos dokumentai

- Reikalavimus sąskaitoms faktūroms ir PVM sąskaitoms faktūroms bei jų naudojimą nustato Mokesčiams apskaičiuoti naudojamų apskaitos dokumentų išrašymo ir pripažinimo taisyklės.
- Sąskaitų faktūrų ir PVM sąskaitų faktūrų blankus galima įsigyti blankų leidyklų parduotuvėse arba šių dokumentų blankus pasigaminti patiems.

Pajamas pagrindžiantys apskaitos dokumentai

Svarbu. Nuo 2014 m. gegužės 1 d. gyventojas, besiverčiantis IV pagal pažymą, negali naudoti prekių (paslaugų) pirkimo–pardavimo kvito FR0508, šį apskaitos dokumentą gali išrašyti tik veiklą pagal verslo liudijimą vykdomantis gyventojas.

Kai paslaugos suteikimo ar prekės pardavimo momentas **nesutampa su apmokėjimo momentu**, suteikus paslaugą ar pardavus prekę išrašoma sąskaita faktūra arba PVM sąskaitą faktūrą, o atsiskaičius vėliau grynaisiais pinigais, pinigų gavimo momentu, išrašomas **pinigų priėmimo kvitas**.

Pajamas pagrindžiantys apskaitos dokumentai

Pavyzdys:

Gyventojas teikia IV paslaugas įmonei. Paslauga atlikta 2014-05-07. Pinigai sumokėti 2014-06-10.

- **Atsiskaitoma pavedimu** – 2014-05-07 išrašoma sąskaita faktūra. Gavus pinigus pavedimu joks dokumentas neišrašomas.
- **Atsiskaitoma grynaisiais** – 2014-05-07 išrašoma sąskaita faktūra, 2014-06-10 gavus pinigus, išrašomas pinigų priėmimo kvitas.

Pajamas pagrindžiantys apskaitos dokumentai

Apskaitos dokumentai, išrašomi pirkėjui gražinus prekę

- Pirkėjui, gražinus prekes, pildomas dokumentas, iš kurio turinio galima būtų nustatyti, kad prekė gražinta pardavėjui, o pinigai – pirkėjui.
- PVM mokėtojai, privalo išrašyti kreditinę PVM sąskaitą faktūrą.

Pajamas pagrindžiantys apskaitos dokumentai

- Apskaitos dokumentas gali būti neišrašomas – Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos aprašo 10 punkte nurodytais atvejais, pavyzdžiui, prekiaujant lauko prekybos vietose.

Pastaba. Kai vykdoma lauko prekybos individuali veikla ir pirkėjas nereikalauja išduoti apskaitos dokumento, tai pasibaigus dienai, gyventojų iš šios veiklos gauti pinigai gali būti užpajamuojami viena sąskaita faktūra, kurioje nurodoma bendra per dieną parduotų prekių suma.

Pajamas pagrindžiantys apskaitos dokumentai

Notarai naudoja tokius apskaitos dokumentus:

- grynujų pinigų priėmimo kvitą;
- sąskaitą faktūrą;
- PVM sąskaitą faktūrą (jeigu notaras yra PVM mokėtojas);
- kitus apskaitos dokumentus (mokėjimo pavedimus ir pan.).

Pajamas pagrindžiantys apskaitos dokumentai

Advokatai naudoja tokius apskaitos dokumentus:

- grynujų pinigų priėmimo kvitą;
- sąskaitą už teisinės paslaugas;
- PVM sąskaitą faktūrą (jeigu advokatas yra PVM mokėtojas);
- kitus apskaitos dokumentus (mokėjimo pavedimus ir pan.).

Apskaitos dokumentai

Antstoliai naudoja tokius apskaitos dokumentus:

- antstolio kvitus;
- sąskaitą faktūrą;
- PVM sąskaitą faktūrą (jeigu antstolis yra PVM mokėtojas);
- kitus apskaitos dokumentus (mokėjimo pavedimus ir pan.).

Išlaidas pagrindžiantys apskaitos dokumentai

- Išlaidos turi būti pagrįstos dokumentais, turinčiais visus privalomus apskaitos dokumentų rekvizitus.
- Be privalomų rekvizitų privalo būti nurodyta:
 - 1) prekių ar paslaugų teikėjo vardas, pavardė ir kodas;
 - 2) prekių ar paslaugų pirkėjo (gyventojų) vardas, pavardė ir kodas.

Pastaba: Sąskaitose faktūrose ir PVM sąskaitose faktūrose, vietoj asmens kodo, gali būti nurodomas PVM mokėtojo kodas (jei asmuo PVM mokėtojas) arba IV pažymos numeris.

Išlaidas pagrindžiantys apskaitos dokumentai

- Kai individualia veikla besiverčiantis gyventojas įsigyja prekių (paslaugų) **iš užsienio vienetų ar užsienio gyventojų**, išlaidas pagrindžiantys dokumentai turi atspindėti ūkinės operacijos turinį.
- Iš ūkinės operacijos turinio turi būti galima nustatyti kas, kam, už kiek ir kokią prekę (paslaugą) pardavė.

Išlaidas pagrindžiantys apskaitos dokumentai

- Išlaidos kasos aparatų kvitais gali būti pagrįstos, jeigu prekių ar paslaugų vertė (įskaitant PVM) neviršija 1 000 litų.
- Gyventojas, pasirinkęs apmokestinamąsias IV pajamas apskaičiuoti GPMĮ 18 straipsnio 12 dalyje nustatyta tvarka, neprivalo turėti atskaitomą sumą pagrindžiančių dokumentų.
- **Svarbu.** Ši tvarka **netaikoma** gyventojams, **gaunantiems IV pajamas (ar dalį pajamų) iš savo darbdavio.**

Išlaidas pagrindžiantys apskaitos dokumentai

- Gyventojas, besiverčiantis IV, pirkdamas žemės ūkio produkciją iš gyventojo (ne PVM mokėtojo), kuris pats ją išaugino, arba pirkdamas iš gyventojo (ne PVM mokėtojo ir nesiverčiančio IV) asmeninius daiktus, privalo pats išrašyti sąskaitą faktūrą.
- Šiuo atveju IV vykdančio gyventojo (pirkėjo) duomenys nurodomi kaip pirkėjo rekvizitai.

Apskaitos dokumentų saugojimas

- Apskaitos dokumentus, kuriais pagrindžiamos pajamos ir išlaidos, bei apskaitos registrai – pajamų ir išlaidų žurnalai – saugomi ne mažiau kaip 10 metų.
- Gyventojai, pasirinkę apmokestinamąsias individualios veiklos pajamas apskaičiuoti Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 18 straipsnio 12 dalyje nustatyta tvarka, neprivalo saugoti atskaitomą sumą pagrindžiančių dokumentų (išskyrus prekių ir medžiagų įsigijimo dokumentus).

Registracijos į VMI seminarus būdai

Užsiregistruoti ir išsiregistruoti galima:

- **elektroniniu būdu VMI Renginių sistemoje**
<https://www.vmi.lt/renginiai>
- **telefonu 1882** (skambinant iš TEO, OMNITEL, BITĖ, TELE2), +370 5 255 3190 – skambinant iš užsienio, kitų ryšio operatorių tinklų abonentams – 8 700 55 882.

Valstybinė mokesčių inspekcija primena, kad:

Savarankiškai aktualią informaciją mokesčių klausimais, seminarų dalijamąją medžiagą, paaiškinimus ir komentarus galite rasti adresu www.vmi.lt.

Greičiausiai informatyvius atsakymus visais mokesčių klausimais gausite paskambinę **telefonu 1882.**

Telefonu suteikta konsultacija yra lygiavertė rašytinei, nes pokalbiai yra įrašomi bei saugomi 5 metus.

Dėkojame už dėmesį